

SZEMÉLYES TISZTELETADÁS ALFÖLDI LAJOS EMLÉKÉNEK

A PERSONAL TRIBUTE TO THE MEMORY OF LAJOS ALFÖLDI

Dudits Dénes

az MTA rendes tagja

Alföldi Lajos
(1927–2021)

Nehéz elfogadni, hogy a „Főnök” lelke új világba költözött. A fájdalmas hír feltépi az évtizedekkel ezelőtti emlékek fátyolát, és kétségek gyötörnek, hogy elég hálásak voltunk-e, kellően megköszöntük-e kutatási tanácsait, vezetői döntéseit. Nagy-nagy szerepe volt abban, hogy az MTA Szegedi Biológiai Központ nemzetközi hírnevet szerzett már az alapítást követő első évtizedekben. Mint későbbi utóda a főigazgatói székben, nekem különösen sok köszönivalóm van, amiért támogatását élvezhettem, elsősorban az indulás éveiben. Talán most, a gyász közepette érdemes néhány, egyéniségét felidéző személyes történetet megírnom.

A hetvenes évek elején a párt direktívái befolyásolták az SZBK kutatási stratégiáit. Így nyert a búzakutatás kiemelt szerepet. Én a borsómutációs munkáimat, amelyeket korábban Gödöllőn végeztem, akartam folytatni. Ez nem passzolt az elvárásokhoz. Nem volt olyan délutáni intézeti teázás, hogy a Főnök meg ne kérdezte volna, mikor indulnak a búzas kísérletek. Bár barátságosan figyelmeztetett, de éreztem, nincs mese. Hogy valóban legyen újdonság, az *in vitro* szövettenyésztési kísérletek és a szomatikus sejtgenetika mellett döntöttem. A búzaszövetekből történő növényregenerációval kezdődött a növényi sejtek totipotenciájának kutatása az SZBK-ban.

Nem titok, hogy az SZBK sem volt kivétel, amikor a párttagokat vagy az ügynököket toborozták. Én is kaptam egy cukrászdai meghívást elbeszélgetésre. A találkozó előtt elmentem a Főnökhöz, és elmondtam neki, hogy hová megyek,

és hogy egyértelmű nemet fogok mondani. Ez kockázatot jelentett nemcsak nekem, hanem az intézetnek is. A Főnök nem kommentálta az információmat, de biztos voltam benne, hogy támogatja döntésemet, és ha kell, megvéd.

Szakmai közös érdeklődésünk különösen megerősödött a protoplaszt fúziós korszakban. Én Kanadából hoztam haza a fúziós módszert, amikor polietilén-glikollal indukálunk membránfúziót. Alföldi Lajos csoportja a baktériumsejtekből izolált protoplasztokat fuzionálta ilyen módon.

Mindkettőnknek szenvedélye volt a kertészkedés és az úszás. Így bőven volt közös témánk.

Talán jó, ha tudatosítjuk, hogy az SZBK biztosan más, és talán szegényebb lenne Alföldi Lajos nélkül.